

ROSKAAMISTAPPAUS
Ympäristötarkastaja Sirpa Viholainen
Hämeenlinnan kaupunki
Lammin päivät 6.10.2011

RAKENNUSJÄTTEIDEN HAUTAAMINEN

- Tapaus koskee maanrakennusurakoitsijan toimintaa. Maanrakennusurakoitsija on haudannut rakennus-, asfaltti- ym.- jätettä sekä ylijäämämaita mahdollisesti noin 0,8 hehtaarin alueelle.
- Asia on tullut vireille loppuvuodesta 2002 naapurien ilmoituksena. Paikalla tehtiin tarkastus ja oltiin yhteydessä urakoitsijaan. Urakoitsija kielsi aluksi toiminnan.
- 5.2.2003 urakoitsijalle lähetettiin kirjallinen selvityspyyntö toiminnasta. Selvityspyyntö tuli antaa 28.3.2003 mennessä. Vastausta ei annettu.
- 9.6.2003 alueella järjestettiin tarkastus Hämeen ympäristökeskuksen kanssa, mutta maanrakennusurakoitsija ei saapunut paikalle. Tarkastuksessa oli läsnä myös lähinaapureita.
- Tarkastuksessa havaittiin täyttöpaikan reunoilla tavanomaista rakennusjätettä. Alueen pohjoisreunalla oli suuri kaivanto, josta oli otettu soraa. Tarkastuksessa sovittiin, että asiaa aletaan käsitellä roskaantumisasiana eikä esimerkiksi ympäristölupa-asiana (maankaatopaikka tms.).

ASIANOSAISEN KUULEMINEN JA SELVITYSPYYNTÖ

- Ympäristölautakunta päätti kokouksessaan 17.6.2003 kuulla asianosaista jätelain 58 §:ssä tarkoitettujen pakkokeinojen käyttämiseen mahdollisesti johtavassa asiassa. Ympäristölautakunta pyysi selvitystä 18.7.2003 mennessä sijoitettujen jätteiden ja ylijäämämaiden määrästä, laadusta, syntypaikasta, sijoitusajankohdasta, maaperän mahdollisesta pilaantumisesta sekä suunnitelmaa alueen puhdistamisesta ja puhdistamisaikataulusta.
- Urakoitsija ei noutanut saantitodistuksella lähetettyä ympäristölautakunnan päätöstä. Päätös toimitettiin haastemiehen välityksellä 8.8.2003 urakoitsijalle. Määräaika selvityksen teolle oli ehtinyt umpeutua. **Urakoitsijalta pyydettiin uudestaan selvitystä viimeistään 14 vuorokauden kuluttua siitä, kun päätös on saatettu hänelle tiedoksi.**
- Selvitystä ei toimitettu määräaikaan mennessä.

RIKOSILMOITUS JA TUTKINTAPYYNTÖ

- Lisäksi ympäristölautakunta päätti 17.6.2003 tehdä roskaamisesta ja ympäristöluvattomasta toiminnasta rikosilmoituksen ja tutkintapyyntö.
- Hämeenlinnan kihlakunnan poliisilaitos katsoi teon täyttävän jätelain 60 §:ssä tarkoitetun jäterikkomuksen tunnusmerkistön. Asia ratkaistiin antamalla toiminnasta vastaavalle rangaistusvaatimus jätelain 19 §:n ja 60 §:n nojalla.
- Rangaistuksena sakko yhteensä 1 728 euroa (sisältää myös toisen roskaamisasian).

URAKOITSIJA SAAPUU PAIKALLE

- 30.9.2003 järjestettiin palaveri, johon urakoitsija saapui.
- Urakoitsija totesi, että alueen takaosaan on kaivettu monttu, jonka maat on sijoitettu keskelle kenttää. Alueelle on toimitettu puunsilppua, asfalttia, tiepohjia, ylijäämämaita, salaojaputkia sekä kaapelikouruja. Alue on kaksi hehtaaria ja sitä on täytetty 0,8 hehtaarin alueelta. Urakoitsijan mukaan rakennusjätettä on haudattu kaivetun montun läheisyyteen.
- Palaverissa sovittiin, että urakoitsija toimittaa 13.10.2003 mennessä suunnitelman alueen puhdistamisesta ja tulee allekirjoittamaan palaverimuistion. Suunnitelmaa ei toimitettu eikä urakoitsija tullut allekirjoittamaan muistiota.
- Palaverissa urakoitsijalle selvitettiin, että jätteen laitos- tai ammattimaiseen hyödyntämiseen tai käsittelyyn tarvitaan ympäristölupa, mikäli tällaista toimintaa aiotaan alueella harjoittaa.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA PYYTÄÄ PUHDISTAMISSUUNNITELMAA

- 9.12.2003 ympäristölautakunta päätti pyytää puhdistamissuunnitelmaa. Suunnitelma tuli toimittaa ympäristölautakunnalle 12.1.2004 mennessä ja siinä piti ottaa huomioon seuraavia asioita:
 1. Puusilppu-, betoni-, asfaltti-, tiili- ym. rakennus- ja yhdyskuntajätteeseen verrattava jäte tulee poistaa alueelta.
 2. Alueen puhdistamista tulee valvoa puolueeton henkilö, jolla on asiantuntemusta tehtävän hoitoon. Valvoja tulee nimetä suunnitelmassa.
 3. Alueen puhdistamisesta tulee tehdä loppuraportti, josta ilmenee tehdyt puhdistustoimenpiteet sekä jätteiden määrä, laatu ja toimittamispaikat sekä arvio puhdistustoimen riittävydestä.Päätös toimitettiin urakoitsijalle 8.1.2004 haastemiehen välityksellä.

PUHDISTUSSUUNNITELMA 1

- Urakoitsija toimitti 13.1.2004 käsinkirjoitetun paperin, jossa selvitettiin puhdistamista. Selvityksen mukaan alueelle oli tuotu
 - Asfalttia arviolta kuusi kuormallista
 - Betonia arviolta viisi kuormallista
 - Puutavaraa arviolta kuusi kuormallista
- Selvityksen mukaan tavarat seulotaan, lajitellaan ja toimitetaan parhaimmalle jätteitä hyödyntävällä kaatopaikalle. Työt toteutetaan 30.9.2004 mennessä. Työtä valvoo konsulentti X.
- Konsulentti X:n asiantuntemusta ja puolueettomuutta yritettiin selvittää, mutta urakoitsijalta ei saatu lisätietoja.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN KATSELMUS JA ASIANOSAISEN KUULEMINEN

- Ympäristölautakunta ei hyväksynyt esitettyä suunnitelmaa kokouksessaan 21.9.2003. Ympäristölautakunnan käsityksen mukaan selvitys ei vastaa todellista tilannetta haudattujen jätteen osalta ja puhdistustoimenpiteen valvojasta on esitettävä yhteystiedot ja perustelut henkilön asiantuntemuksesta.
- Ympäristölautakunta päätti pitää alueella katselmuksen 8.10.2004. Urakoitsijalle toimitettiin em. päätös, kutsu katselmukseen ja kuulemiskirje mahdollisesti pakkokeinojen käyttämiseen johtavassa asiassa haastemiehen välityksellä 27.9.2004.

- Urakoitsija ei saapunut katselmukseen, mutta toimitti katselmuspäivänä kirjeen, jossa hän anoi lisääaikaa puhdistamistoimiin 30.8.2005 saakka. Lisäksi hän ilmoitti toimittavansa selvityksen työmenetelmistä 11.10.2004 mennessä ympäristöosastolle. Selvitystä työmenetelmistä ei toimitettu.
- Katselmuksessa todettiin, että aluetta oli täytetty pääasiassa rakennusjätteillä ja ylijäämämailla kauttaaltaan. Näkyvillä oli vielä salaojaputkia, viemärin kansi, tiilijätettä, muovia, mahdollisesti asbestipitoista levyä sekä asfalttia ja betonia. Jätteet oli pääasiassa peitetty, mutta niitä oli vähäisessä määrin vielä näkyvillä.

HALLINTOPAKKOKEINOT

- Ympäristölautakunta ei hyväksynyt urakoitsijan esittämää lisäaikaa puhdistustoimenpiteille.
- Ympäristölautakunta päätti 12.10.2004 asettaa seuraavat päävelvoitteet sekä uhkasakot niiden noudattamiseksi.

PÄÄVELVOITE 1

Päävelvoite 1

- Yrityksen / Henkilön tulee toimittaa puolueettoman asiantuntijan tekemä puhdistamissuunnitelma 30.11.2004 mennessä ympäristölautakunnalle hyväksyttäväksi.

Uhkasakon asettaminen, päävelvoite 1

- Päävelvoitteen 1 noudattamiseksi asetetaan juokseva uhkasakko, jonka kiinteänä peruseränä on 2 000 euroa, mikäli puhdistamissuunnitelmaa ei ole toimitettu 30.11.2004 mennessä. Lisäeränä on 200 euroa jokaiselta alkavalta kuukaudelta velvoitteiden laiminlyönnin jatkuessa määräajan jälkeen.

PÄÄVELVOITE 2

Päävelvoite 2

- Yrityksen/Henkilön tulee puhdistaa alue 13.5.2005 mennessä.

Uhkasakon asettaminen, päävelvoite 2

- Päävelvoitteen 2 noudattamiseksi asetetaan juokseva uhkasakko, jonka kiinteänä peruseränä on 10 000 euroa, mikäli aluetta ei ole puhdistettu 13.5.2005 mennessä. Lisäeränä on 1 000 euroa jokaiselta alkavalta kuukaudelta velvoitteiden laiminlyönnin jatkuessa asetetun määräajan jälkeen.

- Urakoitsija toimitti ympäristölautakunnalle 30.11.2004 (päävelvoite 1:n määräaika) kirjeen, jossa hän ilmoitti teettävänsä puhdistussuunnitelman Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy:llä (nykyinen Ramboll).
- Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy:n laatima puhdistussuunnitelma saapui 30.12.2004 ympäristöosastolle. Puhdistus esitettiin toteutettavaksi 31.5.2005 mennessä.
- Ympäristölautakunta hyväksyi 25.1.2005 puhdistussuunnitelman tietyin täsmennyksin, mutta ei hyväksynyt lisää aikaa päävelvoite 2:n toteuttamiselle. Päävelvoite 1:n uhkasakkoa ei pantu täytäntöön.

UHKASAKON TÄYTÄNTÖÖNPANO

PÄÄVELVOITE 2

- Päävelvoitteen 2 mukaista puhdistamistyötä ei ollut tehty määräaikaan mennessä.
- Urakoitsijalle toimitettiin haastemiehen välityksellä kuulemiskirje 27.5.2005, jossa urakoitsijaa pyydettiin kirjallisesti antamaan selvitys syistä, miksi päävelvoite 2:n mukaisiin puhdistustoimenpiteisiin ei ole ryhdytty. Selvitystä pyydettiin 13.6.2005 mennessä, mutta sitä ei annettu.
- Ympäristölautakunta päätti 14.6.2005 tuomita urakoitsijan (yrityksen) maksamaan päävelvoite 2:n mukainen juokseva uhkasakko, jonka peruseränä on 10 000 euroa ja 1000 euroa jokaiselta alkavalta kuukaudelta laiminlyönnin jatkuessa.
- Päätös toimitettiin haastemiehen välityksellä asianosaiselle 8.7.2005.

MENETTELY JUOKSEVAN UHKASAKON TUOMITSEMISESSA

- Oikeusrekisterikeskukselle tulee lähettää sakkoluettelo ja asianosaiselle uhkasakon tilinsiirtokortti, jossa näkyy perintätunnuksen numero.
- Ennen lisäerien tuomitsemista asianosaista tulee kuulla ja ympäristölautakunnan tulee päättää erikseen lisäerien tuomitsemisesta.
- Viranhaltija teki virheen lähettämällä kolmen kuukauden välein asianosaiselle uhkasakon tilinsiirtokortteja juoksevan uhkasakon lisäeristä, koska luuli, että asiasta päätettiin ympäristölautakunnassa 14.6.2005.
- Asianosaiselle toimitettiin haastemiehen välityksellä kuulemiskirje 1.8.2006, jossa pyydettiin selvitystä 11.8.2006 mennessä siitä, miksi päävelvoite 2:n mukaisiin toimenpiteisiin ei ole edelleenkään ryhdytty. Selvitystä ei annettu.
- Ympäristölautakunta päätti 11.9.2006 laiminlyönnin edelleen jatkuessa tuomita urakoitsijan (yrityksen) maksamaan uhkasakon lisäerät ajalta 1.6.2005-1.9.2006, yhteensä 16 000 euroa.

- Päättös uhkasakon lisäerien tuomitsemisesta toimitettiin haastemiehen välityksellä yrityksen hallituksen varajäsenelle 12.4.2007.
- Viranhaltija kävi pyytämässä Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta laillisuustodistusta ympäristölautakunnan päätökseen lisäerien tuomitsemisesta.
- Laillisuustodistusta ei annettu, koska päätös oli toimitettu ainoastaan yritykselle. Uhkasakkoon velvoitettu oli kirjattu seuraavasti: henkilö (yritys). Päättös piti toimittaa molemmille.
- Päätökset toimitettiin urakoitsijalle ja yritykselle 16.7.2007 haastemiehen välityksellä.
- Laillisuustodistus (leima) päätöksestä saatiin 21.8.2007 hallinto-oikeudelta, jonka jälkeen uhkasakon tilinsiirtokortti voitiin lähettää.

- 9.11.2007 ympäristötoimeen ilmoitettiin, että alueella on alkanut kaivutyöt.
- Tarkastuksessa 9.11.2007 todettiin, että alueella oli kaivutyöt käynnissä. Työmiehelle kerrottiin, että alue tuli puhdistaa valvotusti. Työmiehen mukaan jätteitä ei viedä pois vielä alueelta. Työmiehelle annettiin Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy:n laatima puhdistussuunnitelma.
- Urakoitsija saatiin kiinni puhelimitse. Hän ilmoitti, että tietty yritys tulee ottamaan alueelta maanäytteitä.
- Yritys ei tiennyt asiasta mitään.
- Tarkastuksen aikana Hämeenlinnan kihlakunnan ulosottoviraston johtava kihlakunnan vouti tuli paikalle arvioimaan kaivinkoneen arvoa.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN MIELIPIIDE

Viranhaltija keskusteli epävirallisesti ympäristölautakunnassa asiasta.

Ehdotetut vaihtoehdot:

1. Tuomitaanko loppu juoksevan uhkasakon lisäeristä (14 000 euroa)?
 2. Asetetaanko teettämishinta?
 3. Käydäänkö neuvotteluja kunnan/kaupungin kanssa?
- Ympäristölautakunta halusi jatkaa uhkasakkomenettelyä.
 - Kuulemiskirje henkilölle ja yritykselle juoksevan uhkasakon lisäerien tuomitsemisesta toimitettiin haastemiehen välityksellä asianomaiselle 12.6.2008.

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI
Hyvä arki asuu Hämeenlinnassa

KONKURSSI?

- Hämeenlinnan kihlakunnan ulosottovirastosta tuli heinäkuun 2008 alussa ilmoitus kiinteistön ja siihen liittyvien velvoitteiden siirtymisestä uudelle yritykselle.
- Yritys oli ilmeisesti menemässä tai mennyt konkurssiin.
- Ympäristö- ja rakennuslautakunnan ympäristökatselmuksessa keväällä 2009 käytiin paikalla.
- Syyskuussa 2011 eräästä asianajotoimistosta soitettiin, että myös kiinteistön ostanut yritys oli menossa konkurssiin ja asianajaja oli sattumalta saanut asiakirjoja kiinteistöä koskevista rasitteista.

NYKYTILANNE

- Kaupungin lakimies, asianajaja ja ympäristötarkastaja neuvottelivat kiinteistöön liittyvistä asioista 24.9.2011.
- Kaupungin lakimies on esittänyt neuvottelun tuloksena apulaiskaupunginjohtajalle ja kaupungin geodeetille seuraavia vaihtoehtoja:
 1. Teettämisuhan ja hallintomenettelyn aloittaminen uudestaan. Käsittely kestää vuosia.
 2. Alueen nykyisen omistajan asettaminen puhdistusvastuuseen.
 3. Kiinteistön luovuttaminen kaupungille siten, että kaupunki vastaisi kiinteistön puhdistamisesta. Konkurssipesä mahdollisesti osallistuisi jollakin osuudella puhdistustarpeen selvittelykustannuksiin.
 4. ELY-keskus voi määrätä kaupungin puhdistamaan alueen.

